

Oponentský posudek

k habilitační práci Mgr. et Mgr. Michala Bobka, M.Jur., PhD., Dr.h.c.

na téma

The Judicial System of the European Union: The Permanent Quest for Balance

Habilitant předložil habilitační práci ve formě souboru uveřejněných vědeckých prací doplněného komentářem, tak jak mu to umožňuje § 72 odst. 3, písm. b) zákona o vysokých školách. Habilitant do souboru zahrnul celkem 6 vědeckých prací publikovaných v prestižních časopisech *Common Market Law Review* a *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, respektive v prestižních nakladatelstvích Oxford: Hart Publishing a Oxford University Press. Tematicky se tyto práce věnují klíčovým strukturálním i procedurálním aspektům fungování Soudního dvora EU. Publikované práce vesměs prošly rigorózním recenzním řízením a těší se solidnímu citačnímu ohlasu. Za těchto okolností by tudíž bylo opravdu s podivem, pokud bych při čtení habilitační práce narazil na takové vědecko – odborné nedostatky, které by ji diskvalifikovaly pro účely habilitačního řízení. Po přečtení práce mohu nepřekvapivě konstatovat, že na žádné nedostatky takového charakteru jsem nenarazil. Naopak dosti očekávaně, (ne tak dávno jsem v *Právních rozhledech* 13-14/2023 pozitivně recenzoval zásadní dílo *Vnitrostátní aplikace práva EU*, 2. vyd. C.H. Beck, 2022, jehož je habilitant hlavním autorem) jsem při čtení habilitační práce narazil na její četné klady. Z nich lze vypíchnout obsahovou koherenci, argumentační přesvědčivost, myšlenkovou podnětnost a zejména mimořádnou čtivost ke které nepochybně přispívají četná trefná přirovnání a podobenství.

I když celkově o odborné úrovni a vědecké přínosnosti habilitační práce nelze mít pochybnosti, s některými názory či hodnoceními habilitanta lze polemizovat. Polemizovat lze např. s habilitantovým názorem (str. 10), že Polský ústavní soud se svým rozhodnutím K 3/21 odvážně, přímo *Star – Trekovsky*, vydal tam, kam nikdo předtím. Osobně jsem přitom toho názoru, že Polský ústavní soud se tímto rozhodnutím nevydal o moc dále než předtím již Ústavní soud ČR ve svém nálezu ve věci *Slovenských důchodů*. Mám totiž za to, že, v obou případech šlo o obdobné (samozřejmě velmi problematické) využití doktríny *ultra vires* k reakci na rozsudky, kterými SD EU velmi kontroverzně a velmi extenzivním výkladem rozšiřoval působnost práva EU. Určitý (nikoliv ale *Star -Trekovský*) rozdíl lze spatřovat snad v tom, že zatímco v českém případě šlo o reakci na rozsudek, kterým SD EU rozšiřoval působnost unijního právního aktu (zjednodušeně řečeno, šlo o rozšíření působnosti unijního nařízení o koordinaci



systemů sociálního zabezpečení i na čistě vnitrostátní důchodové poměry), tak v polském případě šlo o reakci na rozsudek/y, kterým SD EU rozšiřoval působnost primárního práva EU (zjednodušeně řečeno, šlo o rozšíření působnosti zejména čl. 2 a 19 Smlouvy o EU způsobem, který do principu procedurální autonomie členských států vnáší určité prvky procedurálního vazalství členských států).

Obecněji řečeno habilitantovo hodnocení rozhodnutí vnitrostátních vrcholových soudů dovolávajících se doktríny *ultra vires* považují za možná až příliš kritické (viz též str. 195) a hodnocení rozsudků SD EU takováto rozhodnutí potencionálně vyvolávající tím, že silně až nelibě zavánějí competence creep považují za možná až příliš shovívavé (viz též např. str. 171 ve vztahu k rozsudku Zambrano).

V této souvislosti bych proto uvítal, kdyby se habilitant v rámci obhajoby habilitační práce vyjádřil, ke, nejen v mých očích (Král, On the Competence Conflicts between the Constitutional Courts of the EU Member States and the Court of Justice of the EU, *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*, 2023, 69(1), 7-17), dosti problematické inklinaci SD EU ke competence creep a v návaznosti na to i k dopadu této inklinace na (outputovou) legitimitu SD EU (práce č. 5 souboru).

Tak jak mám za to, že oponovaná práce nepochybně splňuje materiální kritéria kladená na habilitační práce, tak mám i za to, že splňuje kritéria formální. V této souvislosti plně sdílím i habilitantovy preventivní proti argumenty k potencionální zcela marginální výtce ohledně plnění jednoho z formálních kritérií (str 18 a pozn. 29).

S ohledem na výše uvedené jednoznačně **doporučuji na základě předložené habilitační práce pokračovat v habilitačním řízení uchazeče.**

V Praze 25.4.2025

prof. JUDr Richard Král LL.M., Ph.D., DSc



Expert opinion
on habilitation thesis of Mgr. et Mgr. Michal Bobek, M.Jur., PhD., Dr.h.c.
on the subject

The Judicial System of the European Union: The Permanent Quest for Balance

The habilitant submitted his habilitation thesis in the form of a collection of published scientific papers accompanied by a commentary, as permitted by Section 72(3)(b) of the Higher Education Act. The Habilitant has included in the file a total of 6 scientific papers published in the prestigious journals *Common Market Law Review* and *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, respectively in the prestigious publishing houses Oxford: Hart Publishing and Oxford University Press. These works focus on key structural and procedural aspects of the functioning of the CJEU. The published papers have generally passed the rigorous peer review process and enjoy a solid citation response. Under these circumstances, therefore, it would indeed be surprising if, in reading a habilitation thesis, I were to encounter such scientific and professional deficiencies that would disqualify it for the purposes of the habilitation procedure. Having read the thesis, I can unsurprisingly state that I have not encountered any deficiencies of this nature. On the contrary, quite expectedly, (not so long ago I positively reviewed the fundamental work *The National Application of EU Law*, 2nd ed. C.H. Beck, 2022, of which the habilitant is the main author), I came across its numerous positives while reading the habilitation thesis. These include coherence of content, persuasiveness of argumentation, thought-provoking and, above all, exceptional readability, to which the numerous apt similes and analogies undoubtedly contribute.

Although the overall professional level and scientific merit of the habilitation thesis cannot be doubted, some opinions or evaluations of the habilitant can be disputed. For example, one can argue with the habilitant's opinion (p. 10) that the Polish Constitutional Court, in its decision K 3/21, boldly, in Star-Trek-ish way, went where no one had gone before. Personally, I am of the opinion that the Polish Constitutional Court did not go much further with this decision than the Constitutional Court of the Czech Republic had already done in its ruling in the *Slovak Pensions* case. I believe that, in both cases, there was a similar (of course very problematic) use of the *ultra vires* doctrine to react to judgments by which the CJEU extended the scope of EU law in a very controversial and very broad interpretation. A certain (but not Star-Trek one) difference can be seen perhaps in the fact that while in the Czech case it was a reaction to a judgment by which the CJEU extended the scope of EU secondary law (in simple terms, it was an extension of the scope of the EU Regulation on the coordination of social security systems to purely internal pension arrangements), in the Polish case it was a reaction to a judgment(s) by which the CJEU extended the scope of primary EU law (in simple terms, it was an extension of the scope of Article 2 and 19 of the EU Treaty in a way that introduces certain elements of procedural vassalage of Member States into the principle of procedural autonomy of Member States).



More generally, I consider the habilitant's assessment of the decisions of national supreme courts invoking the ultra vires doctrine to be perhaps too critical (see also p. 195) and the assessment of the judgments of the CJEU potentially triggering such decisions by smacking strongly of competence creep to be perhaps too lenient (see also e.g. p. 171 in relation to the Zambrano judgment).

In this context, I would therefore welcome if the habilitant would comment, not only in my eyes (Král, On the Competence Conflicts between the Constitutional Courts of the EU Member States and the Court of Justice of the EU, *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*, 2023, 69(1), 7-17), the rather problematic inclination of the CJEU towards competence creep and, consequently, the impact of this inclination on the (output) legitimacy of the CJEU (paper 5 of the set).

Just as I consider that the opposed thesis undoubtedly meets the material criteria for habilitation theses, I also consider that it meets the formal criteria. In this context, I also fully share the habilitant's preemptive counter-arguments to a potentially quite marginal problem regarding the fulfilment of one of the formal criteria (p. 18 and fn. 29).

In view of the above, I unequivocally recommend, on the basis of the submitted habilitation thesis, that the candidate's habilitation proceedings be continued.

In Prague 25.4.2025

prof. JUDr Richard Král LL.M., Ph.D., DSc

